

gjøre rede for hvordan man behandler informasjon og personopplysninger i tråd med gjeldende regelverk

PERSONVERN

PERSONOPPLYSNINGSLOVEN

EN SKOLE UTEN PERSONVERN #1

- Massiv kameraovervåkning installeres:
  - Fellesområder
  - Klasserom
  - Garderober
  - Og...
  - Toaletter!

DISKUTER I GRUPPER

- Bør vi ha kameraovervåkning på Nannestad vgs?
- Diskuter! Finn fordeler og ulemper.
- Stikkord:
  - Tillit
  - psykologi
  - Sikkerhet
  - Personvern
  - Kriminalitet
  - bruk/misbruk av informasjon

PERSONOPPLYSNINGER

- Hva er personopplysninger?
- Navn
- Adresse
- Fødselsnr
- E-postadresse
- Arbeidsplass
- Bilde
- IP-adresse

- **ALL informasjon som kan kobles til personen!**

SENSITIVE PERSONOPPLYSNINGER

- Hva er sensitive personopplysninger?
- Mer private
- Rase/etnisk opprinnelse
- Seksualliv og seksuell orientering
- Politisk overbevisning
- Religion
- Helseinformasjon
- Biometriske data
- Genetiske data
- Straffedommer

AVGJØR TYPE PERSONOPPLYSNING

- Les teksten, og finn ut hvilke personopplysninger som er sensitive.
- Lag sortert liste basert på grad av sensitivitet (hva er mest privat).

GDPR (GENERAL DATA PROTECTION REGULATION)

- GDPR innført i EU 2018
- Regelverk for vern av personopplysninger
- Norges personopplysningsloven ble tilpasset GDPR
- Gjelder selskaper utenfor EU, dersom brukeren er i EU.
- Cookies?

PERSONVERNPRINSIPPENE

1. Lovlig, rettferdig og gjennomiktig
2. Formålsbegrensning
3. Dataminimering
4. Riktighet
5. Lagringsbegrensning
6. Integritet, konfidensialitet og tilgjengelighet
7. Ansvarlighet

PERSONVERNPRINSIPP #1: LOVLIG, RETTFERDIG OG GJENNOMSIKTIG

- Behandling av personopplysning er **LOVLIG** dersom minst en av disse er oppfylt:
  - **Samtykke** fra personen opplysningene gjelder (den registrerte). Samtykke kan når som helst trekkes tilbake, og opplysningene skal da slettes, med mindre ett av de andre vilkårene gjelder.
  - Opplysningene er **nødvendige** for å inngå eller oppfylle en **avtale** den registrerte personen er part i.
  - Opplysningene er nødvendige for å **oppfylle rettslige plikter** hos den som skal behandle opplysningene.
  - Behandlingen er nødvendig for å **verne den registrertes**, eller en annen fysisk persons, vitale interesser.
  - Opplysningene er nødvendige for at **offentlige interesser** eller myndighet skal kunne gjøre sine oppgaver.
- Øv dere på 7 caser. Avgjør om behandlingen av personopplysninger er lovlig.

PERSONVERNPRINSIPP #1: LOVLIG, RETTFERDIG OG GJENNOMSIKTIG

- Lovlighet behandling av sensitive opplysninger:
  - Behandling av særskilte kategorier av personopplysninger (tidligere kalt sensitive personopplysninger) er i utgangspunktet **ulovlig**.
  - Unntak finnes.

SAFTSTAND

- Emma og Sofia på 10 år har startet et saftsalg. De selger hjemmelaget saft til tørste forbipasserende.
- Sofia holder frem et skjema til kunden:
- Skjemaet inkluderer:
- Navn
- Adresse
- Telefonnummer
- E-postadresse
- Fødselsdato
- Yndlingssaftsmak
- Skostørrelse
- Neste planlagte feriedestinasjon

PERSONVERNPRINSIPP #2: FORMÅLSBEGRENSNING

- Krav:
- Hensikt
- Gjenbruk ikke tillatt
- Eksempel: Bibliotek registrering
- Skjemaet inneholder:
  - Navn, e-post og postnummer

Erklæring:

"Personopplysningene du oppgir her vil kun bli brukt for å administrere din tilgang til biblioteket og for å kommunisere viktig informasjon relatert til lånene dine.

Vi deler ikke dine opplysninger til tredjeparter eller bruker dem til uforutsette formål uten ditt samtykke."

PERSONVERNPRINSIPP #3: DATAMINIMERING

- Hotellreservasjon
- Hvilke data er nødvendige for reservasjon?
- Tenk i grupper!
- Nødvendige data for reservasjon:
  - Navn (for identifikasjon av reservasjon)
  - Kontaktinformasjon (e-post eller telefonnummer for reservasjonsbekreftelse)
  - Oppholdsdatoer (for å booke rom)
  - Betalingsinformasjon (for å sikre reservasjonen)

PERSONVERNPRINSIPP #3: DATAMINIMERING

- Hotellreservasjon **bryter personvernprinsippet om dataminimering** dersom de f.eks. spør om:
  - Sivil status
  - Religiøs overbevisning
  - Favorittfarge
  - Personnr.

AMPUTASJONEN

- Elektronisk pasientjournal
- Koldbrann venstre fot
- Operasjon
- Kirurgen sjekker journalen
  - «Koldbrann høyre fot, amputer straks!»

LÅNTAKEREN

- Ole
- Inntekt: pante flasker
- Søke 8 millioner kr boliglån
- Banken:
  - «Ja, våre data viser at du har 2 millioner kr i årsinntekt. Du får lånet innvilget!»
- Villa og basseng!
- Et par måneder senere:
  - Regninger, inkasso, utkastelse...

PERSONVERNPRINSIPP #4: RIKTIGHET

- Den som behandler personopplysninger har ansvar for at personopplysningene er ...
  - Riktige
  - Oppdaterte

JOBBSØKNADSPROSESSEN

- Et firma hadde en langvarig praksis med å beholde alle jobbsøknader og CV-er de mottok, uavhengig av om kandidaten ble ansatt eller ikke.
- Personopplysninger: adresse, fødselsdato, og personnr.
- Hva slags policy bør firmaet ha ang. lagring av CV-er og jobbsøknader?
  - F.eks. automatisk sletting etter 6 måneder.
- Unntak?
  - Eksplisitt tillatelse (fremtidige jobbmuligheter)

PERSONVERNPRINSIPP #5: LAGRINGSBEGRENSNING

- Når vi ikke lenger trenger personopplysninger for det oppgitte formålet, skal opplysningene anonymiseres eller slettes.
- Hvilke opplysninger kunne eventuelt forbli lagret ang. søkere og CV-er?
  - Alder
  - Kjønn
  - Utdanning/erfaring ?

PERSONVERNPRINSIPP #6: INTEGRITET, KONFIDENSIALITET OG TILGJENGELIGHET

- Integritet:
  - Sikre dataene mot uautorisert endring/sletting
- Konfidensialitet:
  - Sikre lesetilgangen mot ekstern tilgang
- Tilgjengelighet:
  - For personer med legitimt behov

EKSEMPEL PÅ INTEGRITET, KONFIDENSIALITET OG TILGJENGELIGHET (SIKKERHETSPRINSIPPET)

- Bakgrunn: Sikring av pasientjournaler
- Integritet:
  - Bare leger kan endre/slette
- Konfidensialitet:
  - Sikre dataene mot uautorisert/ekstern tilgang
- Tilgjengelighet:
  - Tilgjengelig for helsepersonell med legitimt behov
  - ALLTID tilgjengelig
- Stikkord til løsning?
  - rollebasert tilgangskontroll, datakryptering SSL/TLS ved overføring, sikker skylagringstjeneste, 2FA (2-faktor-autentisering)

PERSONVERNPRINSIPP #7: ANSVARLIGHET

- Etablere og vedlikeholde de sikkerhetssystemer og rutiner som trengs for å sikre personopplysningene godt
- Opptre i tråd med lovverket

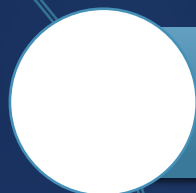
GDPR VID

- <https://www.youtube.com/watch?v=NcHSD3fWjiQ>

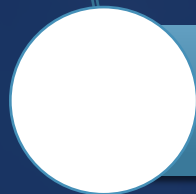
PERSONOPPLYSNINGER OG SOSIALE MEDIER

- <https://ndla.no/subject:l:81b3892a-78e7-4e43-bc31-fd5f8a5090e7/topic:8b2fdd0b-bbb4-4896-b286-3280145249f3/resource:af390ae6-5999-4e86-ba08-8f520821d1e9>
- NRK Skole

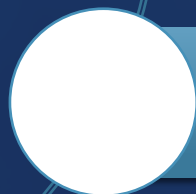
DIGITAL KOMMUNIKASJON

Sky

Lokal

Hybrid